

KFA FUARCILIK
Küresel Fuar Acentesi
Global Fair Agency

İTALYA ÜLKE RAPORU

MART 2019

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	1
KISALTMALAR.....	2
TABLO LİSTESİ.....	2
YÖNETİCİ ÖZETİ	3
1. GENEL BİLGİ.....	4
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	6
3. EKONOMİ’DE ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER.....	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	10
5. DIŞ TİCARET	12
6. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER.....	16
7. TÜRKİYE İLE TİCARET	17
8. BURSA İLİNİN İTALYA İLE DIŞ TİCARETİ.....	19
9. İKİ ÜLKE ARASINDAKİ ANLAŞMA VE PROTOKOLLER	20
10. PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER.....	20
11. İTALYA’DA 2017 YILINDA MİLLİ KATILIMDA DEVLET DESTEĞİ OLAN FUARLAR	22
12. İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR.....	23
13. SWOT ANALİZİ	26
14. YARARLI ADRESLER.....	27
15. KAYNAKÇA.....	28

KISALTMALAR

GTIP: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu

USD: United States Dollar (Amerikan Doları)

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İtalya'nın Dış Ticareti (1000\$)	13
Tablo 2: İtalya'nın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$).....	13
Tablo 3: Başlıca Ülkeler İtibari ile İhracatı (1000 \$).....	14
Tablo 4: İtalya'nın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$).....	14
Tablo 5: Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalatı (1000 \$)	15
Tablo 6: Türkiye'nin İtalya ile Dış Ticareti (1000\$)	17
Tablo 7: Türkiye'nin İtalya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 \$)	18
Tablo 8: Türkiye'nin İtalya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1 000 \$).....	18
Tablo 9: Bursa İlinin İtalya ile Dış Ticareti (\$)	19

YÖNETİCİ ÖZETİ

- İtalya, IMF 2019 yılı tahminlerine göre 2.157 trilyon dolar (nominal) GSYİH ile dünyanın 8., Avrupa'nın ise 4. (Almanya, Fransa ve İngiltere'nin ardından) en büyük ekonomisidir.
- İtalya, 2018 yılında en fazla turizm geliri elde eden ülkeler sıralamasında altıncı, en fazla turist çeken ülkeler arasında da beşinci sırada yer almaktadır.
- İtalya'da işsizlik oranı 2015 yılında %11,9'a, 2016 yılında % 11,7'e yükselmiş ardından 2018 yılında %10,9'a, 2019 yılında ise %10,6'ya düşmüştür. %38'in üzerinde olan gençler arasındaki (15-24 yaş) işsizlik, ülkenin en önemli sorunlarından biri olmayı sürdürmektedir.
- 2018 yılında İtalya'nın toplam ihracatı yaklaşık 547 milyar dolar, ithalatı ise 501 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Ülkenin ticaret fazlası ise 46 milyar dolardır.
- İtalya'nın başlıca ihraç pazarları arasında Almanya, Fransa, ABD, İngiltere, İspanya, İsviçre, Belçika ve Polonya bulunmaktadır. Türkiye ise İtalya'nın ihracat yaptığı ülkeler sıralamasında yaklaşık 10.4 milyar dolar ile 12. sırada bulunmaktadır.
- İtalya'nın en fazla ürün ithal ettiği ülkeler Almanya, Fransa, Çin, Hollanda, İspanya ve Belçika'dır. 2018 yılında İtalya, Türkiye'den yaklaşık 10,7 milyar dolardan fazla ürün ve ürün grubu ithal etmiştir ve Türkiye bu rakamla listede 13. sırada yer alır.
- 2018 yılında İtalya'ya ihracatımız bir önceki yıla göre yaklaşık %14,6 oranında artarak 8.83 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı sene içerisinde İtalya'dan ithal ettiğimiz ürün değeri ise 9.40 milyar dolardır.
- İtalya, 7.8 milyar dolar ihracat ile Türkiye'nin 4. ihraç pazarını ve 10.2 milyar dolarlık ithalatı ile de Türkiye'nin 5. tedarikçi ülkesini oluşturmaktadır.
- 2018 yılı itibarıyla Türkiye'nin İtalya'ya ihracatında en önemli ürün grubu toplam ihracatın % 17,9'unu oluşturan otomotiv sanayi ürünleridir. Demir/çelik ürünleri de toplam ihracatın % 8,4'ünü, makineler ve elektrikli makineler %6,3, tarım/gıda maddeleri % 3,6 pay ile diğer önemli ihraç ürün gruplarını oluşturur.
- 2018 yılında, Bursa ilinden İtalya'ya 1.6 milyar dolara yakın ihracat gerçekleştirilirken, İtalya'dan ithal ettiğimiz ürünlerin değeri 1.46 milyar dolar olmuştur.
- 2017 Ocak ayı baz alındığında, Bursa'da İtalyan sermayeli 46 firma bulunmaktadır.

1. GENEL BİLGİ

Resmi Adı	İtalya Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Başbakan	Paolo GENTILONI
Cumhurbaşkanı	Sergio MATTARELLA
Başkent	Roma
Nüfus	60.760.000 (2017, IMF)
Yüz Ölçümü (km ²)	301.340
Dil	İtalyanca
Dini Yapı	Katolik %80, Müslüman (~1 milyon)
Para Birimi	Euro
GSYİH (Milyon \$)	2.1 Trilyon Dolar (2018, IMF)
KBGSYİH (\$)	35.914 Dolar (2018, IMF)
Büyüme Oranı (%)	%1.5 (2018, IMF)

1.1. COĞRAFİ KONUM

İtalya, Avrupa'nın güneyinden Akdeniz içlerine doğru kuzeybatı güneydoğu yönünde uzanan bir yarımada üzerinde yer alır. Güneyinde ve batısında Akdeniz, doğusunda Adriyatik Denizi ve kuzeyinde Alp Dağları ile çevrelenmiştir. Akdeniz'deki Sicilya ve Sardunya adaları ile yarımada çevresindeki irili ufaklı birçok ada İtalya'ya aittir. Kuzeyde, Lugano Gölü'nün İsviçre'de bulunan kısmında, göl kıyısında bulunan Campione kasabası da İtalya topraklarından tamamen ayrı bir durumda olmasına rağmen resmi olarak İtalya toprağıdır.

İtalya'nın, kuzeybatısında Fransa, kuzeyinde İsviçre ve Avusturya, kuzeydoğusunda Slovenya ile kara sınırı bulunmaktadır. Ayrıca kendi toprakları içerisinde bulunan iki bağımsız ülke ile de sınırı vardır. Bu ülkelerden biri Katolik mezhebinin dini başkenti olan, Roma içerisindeki Vatikan Devleti (0,44 km²); diğeri de Avrupa'nın yaşayan en eski cumhuriyeti olan ve Floransa'nın 100 km. kadar batısında yer alan San Marino Cumhuriyeti (481 km²)'dir.

Bu ülkelere ek olarak Adriyatik ülkelerinden Hırvatistan, Bosna-Hersek, Karadağ ve Arnavutluk'un, Akdeniz ülkelerinden Yunanistan, Tunus ve Malta'nın aralarında kara sınırı bulunmamasına rağmen İtalya'ya komşu ülke olduğu söylenebilir.

İtalya'nın kuzeyden güneye 1.150 km. boyunca uzanan bir coğrafyaya sahip olması nedeniyle iklim bölgeden bölgeye değişiklikler göstermektedir. Yazları kuzeydeki yüksek kesimler haricinde ülkenin hemen her yeri güneşlidir ve gün içindeki en yüksek sıcaklıklar 30 derece civarında gerçekleşmektedir. Kış aylarında ise sıcaklıklar bölgeden bölgeye değişmekte, Milano'da 0 derece iken, Roma'da +10 derece, Sicilya ve Sardunya adalarında ise +20 derece olabilmektedir.

1.2. SİYASİ VE İDARİ YAPI

İtalyan siyasi birliği, 1861 yılında İtalya Krallığı'nın yeniden ihdasının (Risorgimento) ardından, 1866'da Garibaldi öncülüğünde başlatılan Bağımsızlık Savaşı sonucunda sağlanmıştır. 1870-71 Prusya-Fransa Savaşı'nın ardından son kalan Fransız güçlerinin de ülkeden atılmasıyla bağımsız ulus-devlet kurulmuştur.

Krallık, İkinci Dünya Savaşı'nın bitimine kadar sürmüş, bu süre zarfında İtalya'nın günümüzdeki toprak bütünlüğü ortaya çıkmıştır. Tarihsel olarak "Güney Tirol" ismiyle bilinen Trentino-Alto Adige Bölgesi ve tarihsel olarak "İstria" ismiyle bilinen Friuli-Venezia Giulia Bölgesi Birinci Dünya Savaşı'nın mağluplarından Avusturya'yla 1919 yılında imzalanan St. Germain Antlaşması sonucunda İtalya siyasi birliğine katılmıştır.

Mussolini dönemindeki faşist yönetimine müttefikler tarafından son verilmesinin ardından, 1946 yılında İtalya'da Cumhuriyet kurulmuştur. "Birinci Cumhuriyet" olarak adlandırılan ve 1993 yılına kadar süren bu devir, ülke siyasetine Soğuk Savaş mantığının ve kısa süreli çok parti koalisyonlarının yol açtığı istikrarsızlığın damgasını vurduğu bir dönem olmuştur.

Soğuk Savaş'ın bitimini müteakip, "temiz eller operasyonu" olarak anılan hukuki süreçte sistem içindeki siyasi partilerin yönetici kadrosunun tamamına yakını yolsuzluk suçları ve mafya bağlantıları nedeniyle yargılanarak tasfiye edilmiştir. 1993 yılında Silvio Berlusconi ve Kuzey Ligi gibi yeni aktörlerin gelmesiyle başlayan döneme "İkinci Cumhuriyet" adı verilmektedir. Bu dönemin başından itibaren (1994-95 Berlusconi ve 1996-98 Prodi) benzer eğilimdeki siyasi partilerin bir araya gelerek koalisyonlar/bloklar oluşturmaları dikkat çekmektedir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan günümüze değin 61 hükümetin görev yaptığı İtalya'da, iktidarların 48'ini koalisyonlar oluşturmuş, partilerin tamamı dönemsel yeni isimler almış ve yeniden yapılanmıştır.

Son genel seçimler 24- 25 Şubat 2013 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Bir sonraki seçimler Şubat 2018’de gerçekleştirilecektir.

Cumhurbaşkanı Sergio MATTARELLA 29 Ocak 2015’ten bu yana görevini yürütmektedir.

1.3. NÜFUS VE İŞGÜCÜ YAPISI

Ülkenin nüfusu 2019 yılı için IMF tahminlerine göre 61 milyondur. Nüfusu artmasına rağmen İtalya dünyanın en düşük doğum oranına sahip ülkelerinden birisidir. Aslında ülkenin nüfus artışı dışarıdan gelen göçlerle artmaktadır. Bunun yanında, İtalya Japonya’dan sonra dünyanın en yaşlı nüfusuna sahip ikinci ülkesidir ve ülke yaşlanmaya devam edecektir. 2010- 2030 arasında çok yaşlı nüfusun (80+) %56 artması beklenmektedir.

İtalya’nın nüfusunun 2030 yılında 2010 yılına göre % 3,4 artarak 62,5 milyona ulaşması, 2010 yılında ülkedeki göçmenlerin toplam nüfusa oranı %7 iken 2030 yılında ikiye katlanarak toplam nüfus içinde %13,6’ya ulaşması beklenmektedir.

Ülkedeki işgücünün 2019 yılı için 25,6 milyon olduğu tahmin edilmektedir. Bu nüfusun % 2,1’i tarımda, %24’ü sanayide ve % 73,9’u hizmetler sektöründe istihdam edilmektedir. İşsizlik için 2019 yılında tahmin edilen rakam % 11,4’tür.

İtalya’da işsizlik oranı 2015 yılında %11,9’a, 2016 yılında % 11,7’e yükselmiş ardından 2018 yılında %10,9’a, 2019 yılında ise %10,6’ya düşmüştür. %38’in üzerinde olan gençler arasındaki (15-24 yaş) işsizlik, ülkenin en önemli sorunlarından biri olmayı sürdürmektedir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. EKONOMİK YAPI

İtalya, IMF 2019 yılı tahminlerine göre 1,85 trilyon dolar (nominal) GSYİH ile dünyanın 8., Avrupa’nın ise 4. (Almanya, Fransa ve İngiltere’nin ardından) en büyük ekonomisidir. 2016 yılında (satın alma gücü paritesine göre) kişi başına GSYİH’sı tahmini olarak 36.313 dolardır ve bu değerle dünya sıralamasında 37. sırada bulunmaktadır.

2016 yılında ülke GSYİH’sının % 2,1’ini tarım, % 24,1’ini sanayi, % 73,8’ini hizmetler sektörü oluşturmaktadır. UNDP 2015 yılı İnsan Gelişimi Endeksi’ne göre, İtalya çok yüksek insan gelişimine sahip ülkeler arasında sınıflandırılarak 27. sırada yer almaktadır.

Avrupa Birliği’nin kurucu üyesi olan İtalya, aynı zamanda ABD, Almanya, İngiltere, Fransa, Kanada, Japonya ve Rusya ile birlikte G8 adı verilen sanayileşmiş ülkeler grubuna dahildir.

2.2. EKONOMİ POLİTİKALARI

İtalya, II. Dünya Savaşı sonrasında savaşın getirdiği ağır ekonomik çöküntüye maruz kalmıştır. Takip eden dönemde ABD’nin uyguladığı Marshall Planı ile sanayi tesislerini yeniden yapılandırma konusunda ihtiyaç duyduğu dış sermayeyi elde eden İtalyan ekonomisi, sanayi sektöründe istihdam edilecek işgücünü de ülkenin güney kesimlerinden gelen göçmenlerden karşılamıştır. 1950-1960 döneminde bu iki önemli itici gücün birleşmesi sonucunda zayıf bir tarımsal ekonomiden güçlü bir sanayileşmiş ekonomiye dönüşüm gerçekleştirilmiştir. 1959 ve takip eden üç yıl boyunca ortalama olarak yıllık % 6,3 oranında ekonomik büyüme gerçekleşmiş ve bu dönem daha sonraları İtalyan ekonomik mucizesi (il boom economico) olarak anılmaya başlanmıştır.

1957 yılında AB'nin temelini oluşturan Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET)'nin kurulmasıyla başlayan süreçte Altılar olarak anılan Fransa, Almanya, İtalya, Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'un oluşturduğu gümrük birliği sayesinde aralarındaki ticareti sürekli olarak geliştiren söz konusu ülkeler aynı zamanda Avrupa'nın ekonomik gelişimine de hız kazandırmıştır.

İtalya, 2008 yılındaki ekonomik ve mali krizden Yunanistan, Portekiz ve İspanya'dan sonra en çok etkilenen ülke olmuştur. 2011 yılından bu yana ekonomik krizle mücadele eden İtalya'da ekonomi, 2012-2015 yılları arasında küçülme süreci yaşamıştır. 2011 yılında %0,4 büyüyen İtalyan ekonomisi, takip eden yıllarda sırasıyla %2,8; %1,7; %0,3 oranlarında küçülmüştür. İtalyan ekonomisi 2015 ve 2016 yıllarında toparlanarak, %0,7 ve %1 oranlarında büyüme kaydetmiştir.

2.3. EKONOMİK PERFORMANS

2014 yılında reel olarak % 0,3 küçülen ekonomi 2015 yılında % 0,76 oranında büyümüştür. IMF'in 2016 yılı tahmini ise ekonominin % 0,7 büyümesidir. 2020 yılındaki büyüme beklentisi ise reel olarak % 0,85 olarak tahmin edilmektedir. 2014 yılında % - 0,23 olarak gerçekleşen TÜFE oranı 2015'te % 0,11 olarak gerçekleşmiş olup 2016 yılı için IMF'in tahmini % - 0,05'dir. 2014 yılında % 12,6 olarak gerçekleşen işsizlik oranının ise 2015 için % 11,9, 2016 için % 11,5 olması beklenmektedir.

The Heritage Foundation tarafından yapılan 2017 Ekonomik Serbesti Endeksine göre (Index of Economic Freedom) İtalya dünyada 79, 43 Avrupa ülkesi arasında 34'üncü sırada yer almaktadır. Diğer AB ülkelerine kıyasla İtalya'da verimsiz devlet bürokrasisi ve yolsuzluğun yanı sıra ağır vergi yükü ve yüksek oranlı kamu harcamaları bulunmaktadır. Tekstil, mobilya ve beyaz eşya gibi önemli sektörlerdeki firmalar, düşük maliyetle üretim yapan Çin firmaları karşısında rekabet edemez duruma gelmektedirler.

İtalya güçlü ekonomik yapısını, daha çok aile şirketi olan ve bu aileler tarafından yönetilen, sanayi grupları içerisinde bir araya gelmiş olan küçük ve orta ölçekli firmalara borçludur. Bu firmalar çeşitli kapital ve tüketim ürünleri kategorilerinde uzmanlıklar geliştirmişlerdir.

İtalya ekonomisinde imalat sektörü çok güçlüdür. Ana sanayiler arasında otomotiv, gemi yapımı, kimyasallar, mobilya, giyim ve tekstil, deri eşya ve ayakkabı, gıda prosesi, seramik ürünler, parçalar ve makineleri sayılabilir. İtalyan sanayisinin en gelişmiş sektörleri arasında mekanik, yapı, kimya ve taşıt araçları sanayi başta gelmektedir. İtalya'nın en önemli gücü diğer sanayileşmiş ülkelere oranla küçük ve orta ölçekli firma sayısının fazlalığıdır.

İSTAT'ın İtalya'nın üretim yapısını inceleyen raporunda, İtalya'da 4,5 milyon şirketin faaliyet gösterdiği, % 95'inin mikro ölçekli şirket olduğu (% 99'u ailelere ait) ve istihdamın % 46'sına denk gelen 17,9 milyon kişiyi istihdam ettikleri belirtilmektedir. Şirket bünyesinde çalışan sayısının ortalama 4 kişiden oluşurken, sadece % 0,08'inin 250 den fazla çalışanı bulunmaktadır. Büyük ölçekli firmalar daha çok Kuzey ve Orta İtalya'da toplanırken Güney İtalya'da daha çok tarım ve turizm alanında faaliyet gösteren küçük işletmeler faaliyet göstermektedir.

İtalyan ekonomisinin bir diğer gücü ise "sanayi bölgeleri" olarak adlandırılan ve aynı sektörde, her biri üretim aşamalarının başka bir dalında uzmanlaşmış birçok firmanın sıkı ekonomik ilişkiler içerisinde bir arada bulunduğu alanların gelişimidir. Bugün İtalya'da 200'den fazla sanayi bölgesi mevcuttur.

3. EKONOMİ'DE ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER

3.1. TARIM VE HAYVANCILIK

Tarım sektörü GSYİH'nin % 2,1'ini oluşturmaktadır. İş gücünün % 3,39'u tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Kuzey bölgelerde tahıl, şeker pancarı, soya fasulyesi, et ve süt ürünleri üretimi yayginken, güney bölgelerde meyve-sebze, zeytinyağı ve şarap üretimi yapılmaktadır.

Güney bölgelerdeki üretim yöntemlerinin yeteri kadar verimli olmayışı nedeniyle İtalya tarım potansiyelini yeteri kadar kullanamamaktadır. Gıda tüketiminin bir bölümünü de ithalatla karşılayan İtalya net gıda ithalatçısı bir ülke durumundadır.

İtalya dünyada en fazla zeytin çeşidine sahip ülkeler arasında rekoru elinde tutmakta ve 600'ün üzerinde peynir çeşidi üreten bir ülke olarak bu konuda sayılı ülkeler arasında yer almaktadır. İtalya 500 yıldır pasta üreten dünya ülkeleri arasında liderliğini korumaktadır. Ayrıca ülke, manşet veya üretim aşamalarında sertifikalandırılmış gıda ürünleri üretiminde de en geniş çeşitliliğe sahip ülkeler arasında bulunmaktadır.

3.2. SANAYİ

Hizmet sektörünün GSYİH'deki payı sanayiye göre çok yüksek olsa da bu sektördeki faaliyetlerin önemli bir bölümü sanayi sektöründe gerçekleştirilen üretimin dağıtımı veya diğer destek hizmetleri ile ilgilidir.

İtalya, özellikle üretiminde orta seviyede teknoloji gerektiren tüketim ve yatırım malları açısından dünya pazarlarında önemli bir paya sahiptir. Ancak hızlı bir gelişme gösteren yüksek teknoloji gerektiren bilgi ve iletişim sektörlerinde zayıftır. Benzer büyüklükteki Avrupa ekonomileri ile karşılaştırıldığında daha az sayıda büyük ölçekli firma bulunmaktadır.

Kuzey ve Orta İtalya'da yoğunlaşan KOBİ'ler İtalyan ekonomisinin temelini oluşturmaktadır. İtalyan KOBİ'lerinin bir çoğu özellikle ihracata yönelik faaliyet gösteren sanayi bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Bu bölgelerdeki üretici birlikleri ve yerel bankalar, sektörel uzmanlaşma gösteren sanayiye desteklemektedir. Sassuolo'da seramik üretimi, Prato'da yünlü tekstil, Como'da ipek, Verona'da ayakkabı, Montebelluna'da spor ayakkabı ve bot, Belluno'da gözlük, Marche'de mutfak araç ve gereçleri, Biella ve Bergamo'da tekstil ve tekstil makineleri üretimi konularında gerçekleştirilen uzmanlaşma, yerel finansman sağlayıcıların sektörleri daha iyi inceleme ve ihtiyaçları belirlemelerine olanak tanımaktadır. Güneyde de benzer bölgeler gelişmektedir. Örnek olarak, Bari'de mobilya, Salerno'da seramik karo ve fayans, Napoli'de müzik aletleri ve mücevherat, Martina Franca'da tekstil ve diğer bazı bölgelerde konfeksiyon bölgeleri bulunmaktadır.

Kalite ve üretim esnekliği ile ünlü olan ihracata dönük üretim yapan sektörler son yıllarda Çin ve diğer düşük maliyetle üretim yapan ülkelerle rekabet etmekte zorluklar yaşamaktadır.

3.3. MADENCİLİK

İtalya madencilik açısından fakir bir ülkedir. Mermer, granit, traverten, ponza taşı, kireçtaşı, alçıtaşı, kalker, brom, feldspar, bentonit, çinko, potasyum karbonat, barit, asbest, florit, feldspat ve pirit İtalya'da çıkarılan önemli madenlerdir.

Doğal taşlar olarak adlandırılan mermer, traverten ve granit üretiminde İtalya dünyanın en önemli üreticileri arasındadır. Aynı zamanda Avrupa'nın en büyük doğal taş üreticisidir.

3.4. İNŞAAT

İnşaat sektörü İtalyan ekonomisinin temel sektörlerinden biridir. İnşaat sektörü ISTAT verilerine göre GSYİH'nin yaklaşık % 6'sını oluşturmaktadır. İtalyan inşaat sektörünün yaklaşık % 60'ını konut amaçlı olmayan inşaatlar oluşturmaktadır.

Uzun yıllardır olumsuz bir performans sergileyen yeni konut inşaatları ve bayındırlık projeleri krizden ciddi şekilde etkilenmiştir. Fakat, konut yenileme inşaatları ve konut-dışı özel inşaatlardaki büyüme pozitif olmuştur.

Milano'da düzenlenen 2015 Expo fuarının bölgede 3,2 milyar avroluk bir yatırım ve geniş çaplı bir inşaat faaliyetine yol açmış, fuarı 20 milyondan fazla kişi ziyaret etmiştir.

3.5. TURİZM

Turizm sektörü İtalya için en önemli sektörlerden birisidir. İtalya sahip olduğu eşsiz tarihi ve doğal miras sayesinde Dünya'nın en önemli turist destinasyonlarından biridir ve turizm sektörü İtalya'nın ödemeler dengesi için hayati önem arz etmektedir.

ABD ve İngiltere gibi geleneksel pazarlardan ve Rusya ve Çin gibi gelişmekte olan ülkelere gelen turist sayısındaki önemli artışlar turizm sektörünün iyi bir performans göstermesini sağlamıştır. İtalya, 2015 yılında en fazla turizm geliri elde eden ülkeler sıralamasında altıncı, en fazla turist çeken ülkeler arasında da beşinci sırada yer almaktadır.

2011 yılında tek gecelik konaklayan turistlere yönelik yeni bir turist vergisi uygulamaya konmuştur. Daha önceden de mevcut olan bu yasa 1989 yılında yürürlükten kaldırılmıştı. Bu vergi yerel yönetimler için ek gelir kaynağı yaratmıştır.

3.6. ULAŞTIRMA VE TELEKOMÜNİKASYON ALTYAPISI

Demiryolları: 20 bin kilometrelik bir demiryolu ağına sahip olan İtalya'da en uygun yurt içi ulaşım aracı trenlerdir. Kuzeydeki bütün gelişmiş şehirler arasında ve güneyde Napoli'ye kadar hızlı trenle ulaşım sağlanabilmektedir. 500 kilometrelik bir mesafe olan Milano-Roma seyahati sadece 3 saat sürmektedir.

Havayolları: 2,5 km. üzerinde asfalt piste sahip olan 38 adet havaalanı bulunmaktadır. Milano, Roma, Palermo, Verona ve Venedik'teki havaalanları en yoğun havaalanlarıdır. Milano havaalanı 8, Roma havaalanı 3 havayolu firmasının aktarma merkezidir. THY İstanbul'dan Milano ve Roma'ya günde üçer sefer, Venedik'e bir sefer yapmaktadır.

Karayolları: 6.400 kilometresi otoyol olan 815 bin kilometrelik karayolu ağı bulunmaktadır.

Önemli Limanlar: Gioia Tauro, Cenova, La Spezia, Taranto, Livorno.

Telekomünikasyon

İtalya'da mobil telefon pazarı doygunluğa ulaşmış durumdadır. Ancak, mobil veri iletişim hizmetleri bu sektörün büyümesini sağlayacaktır. Akıllı telefon ve tablet satışlarının da artacağı beklenmektedir. İtalya telekomünikasyon aletleri satışında Avrupa'nın en büyük pazarıdır.

3.7. ENERJİ

İtalya dünyadaki en büyük net enerji ithalatçılarından biri ve AB'deki en büyük üçüncü enerji tüketicisidir. Enerji tüketiminde ise petrol ve doğal gaz toplam tüketimin % 78'ine eşittir. Kömür ve yenilenebilir enerji kaynaklarına olan talep her iki ürün için de % 9 seviyesindedir.

İtalya diğer AB ülkelerinde olduğu gibi enerji arzı güvenliği ve arz çeşitlendirmesi sorunları yaşamaktadır. Fakat yerli enerji kaynaklarının sınırlı olması ve tüketimini karşılayabilmek için petrol, doğal gaz ve elektrik ithalatına bağımlı olması sonucu sorunlar artmaktadır. Bu durum enerji kaynaklarının ve arzının çeşitlendirilmesi konusunda yeni politikalar üretilmesine yol açmakta ve yenilenebilir enerji yatırımlarının önündeki bürokratik engellerin kaldırılması çalışmalarını teşvik etmektedir.

Son yıllardaki enerji politikaları kapsamında doğal gaz ve elektrik piyasalarının özelleştirilmesine de yer verilmiştir; ancak kamuya ait firmaların piyasadaki hâkimiyeti devam etmektedir. Petrol ve doğal gaz ithalatının büyük bölümü Ulusal Hidrokarbon Kurumu (Ente Nazionale Idrocarburi - ENI) tarafından kontrol edilen uluslararası boru hatları yoluyla sağlanmaktadır.

İtalya'da yıllık 3,5 ton petrole eşdeğer kişi başına enerji tüketimi gerçekleştirilmektedir. Bu rakam diğer büyük AB ekonomilerine göre düşüktür (Fransa 4,4 ton, Almanya 4,2 ton, İngiltere 3,5 ton). Bu durum İtalya'nın hem daha az enerji tüketimine imkân veren bir iklime sahip olmasından hem de AB'deki en yüksek enerji vergilerinin (benzin % 76, mazot % 70) uygulandığı ülke olmasından kaynaklanmaktadır..

3.8. BANKACILIK

Finansal hizmetler sektörü üretilen katma değer % 5'ini ve toplam istihdamın % 2,5'ini oluşturmaktadır. 1990'ların başından itibaren sektör, özellikle bankacılık ve sigortacılık alanlarında, AB düzenlemeleri ve uluslararası rekabete açılma gerekliliği sonucu köklü değişiklikler geçirmiştir. Yine de yerli firmaların sektördeki hâkimiyeti devam etmektedir.

İtalyan bankacılık sektörüne UniCredito Italiano ve Intesa Sanpaolo adında iki özel banka hakimdir..

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

4.1. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLARIN GÖRÜNÜMÜ

2015 yılında ülkeye gelen doğrudan yabancı yatırım miktarı 13 milyar dolar ve toplam doğrudan yabancı yatırım stoku 457,1 milyar dolardır (EIU). 2016 yılında ülkeye geldiği tahmin edilen doğrudan yabancı yatırım miktarı 24,7 milyar dolar ve toplam doğrudan yabancı yatırım stoku ise 481,8 milyar dolardır (EIU)

Milano'da 2015 yılında düzenlenen Expo Fuarı, Bölgede 3,2 milyar avroluk geniş çaplı bir yatırım faaliyetine yol açmıştır. 1,1 milyon m²'lik bir alanda 1 Mayıs 2015'te açılan ve 31 Ekim 2015'te resmi kapanışı yapılan fuarı 21 milyona yakın kişi ziyaret etmiştir. "Gezegeni Beslemek, Yaşam İçin Enerji" teması altında gerçekleşen fuara resmi olarak 145 ülke ve 3 uluslararası örgüt katılım sağlamıştır.

İtalya Ekonomik Kalkınma Bakanlığı bünyesindeki İtalyan Yatırım Ajansı-Invest in Italy, bugün dünyanın 9 yerinde bulunan tanıtım ofislerinin ilkinin İstanbul'da yerleşik İtalya Ticaret Ofisi'nde (ICE-ITA) 2015 yılında açmış, bunu Londra, New York, Singapur, Tokyo, Dubai, San Francisco, Pekin ve Hong Kong izlemiştir.

İtalya, Almanya'dan sonra Avrupa'nın ikinci, dünyanın da 8. en büyük imalatçısıdır. Ayrıca G-20 ülkeleri arasında imalat sanayi ticaretinde fazla veren beşinci ülkedir. Makine üretiminde yine Almanya'dan sonra ikinci, ilaç sanayiinde de Avrupa'nın üçüncü en büyük üreticisidir.

4.2. ÜLKEDE İŞ KURMA MEVZUATI

İş Kurma ve Yatırım İmkanları:

İtalya'da pek çok yabancı firma ürünlerinin dağıtım ve pazarlaması için yatırım yapmaktadır. İhracat doğrudan aracısız yapılabildiği gibi, İtalya pazarında ürünlerin sunumu, bağımsız acenta ve komisyoncular yada yetkili acenta ve distribütörler aracılığıyla yapılmaktadır. Ayrıca, yabancı firmaların şube yada temsilcilik ofisi açması, joint venture, %100 yabancı sermayeli şirket veya bağlı ortaklık (subsidiary) oluşturmaları mümkündür. İtalyan hükümeti serbest girişim ve serbest ticareti teşvik etmektedir.

Ayrıca yabancı yatırımlar için bir kayıt yada ön izin sistemi bulunmamakta ancak şirketlerin kuruluş faaliyet alanı ve şirket türlerine göre yatırılması gereken minimum nominal sermaye miktarı belirlenmiş bulunmaktadır. Banka ve sigorta şirketleri ile hisse senedi, yatırım aracı kuruluşlarının AB Direktifleri ile belirlenen kriter ve koşulları karşılaması zorunludur. Yabancı yatırımcılar mevcut teşvik mekanizmalarından yararlanabilmekte ancak bunun için anonim (s.p.a) veya (s.r.l) limited şirket statüsünde örgütlenmiş olmaları gerekmektedir. İş kurma ve yatırım imkanları ile ilgili detaylı bilgiye "Invitalia-Italian National Agency for Inward Investments and Economic Development" dan ulaşılabilir (www.invitalia.it).

4.3. İTALYA'DA YATIRIMLARA SAĞLANAN TEŞVİKLER

İtalyan teşvik sistemi, devlet yardımları alanındaki AB muktesabatına ve bu çerçevedeki normlara uygun olarak yürütülmekte ve daha çok İtalya içerisindeki az gelişmiş bölgelere ve KOBİ'lerin desteklenmesine yöneltilmiş bulunmaktadır. Ancak, AR-GE ve şirketlerin uluslararasılaşma faaliyetleri gibi bir takım özel amaçlar için uygulanan destek mekanizmaları da sistem içerisinde önemli yer tutmaktadır. Teşvik sistemi içerisinde sağlanan destekler çoğunlukla soft loan, program ve projeler kapsamında verilen uzun vadeli düşük faizli kredi imkanlarında oluşmakta, az sayıdaki hibe şeklindeki destekler özellikle az gelişmiş bölgelerdeki firmaların yatırım harcamalarına, KOBİ'lere ve uluslararası promosyon faaliyetlerinin desteklenmesi için meslek örgütleri, Odalar ve ihracat konsorsiyumlarına yönelik olarak kullanılmaktadır.

ÜRETİM VE YATIRIM FAALİYETLERİNE YÖNELİK DESTEKLER:

İtalya özellikle ülkenin nispi olarak az gelişmiş durumdaki Güney eyaletlerinde ve yeniden yapılanma ve canlandırılma ihtiyacı olan sektörlerle yönelik olarak yeni yatırımların teşviki amacıyla yürürlükte olan 181/89 sayılı kanun çerçevesinde 'Law 181/89 – Revitalizing production areas' söz konusu bölgelerde yapılacak üretime yönelik sabit sermaye ve yenileştirme yatırımları için kuzey Bölgelerinde %25 güney bölgelerinde %40'ına varan miktarlarda hibeden yararlanmaları söz konusudur. Buna ilave olarak daha az gelişmiş bölgelerde kurulacak işletmeler için 2001-2006 yıllarını kapsayacak biçimde dolaylı ve dolaysız vergi istisnası getiren vergi kredisi (Tax Credit) uygulaması mevcuttur. Söz konusu uygulama 388/2000 Kanun çerçevesinde yapılmakta olup, altı bölge (Basilicata, Calabria, Campania, Puglia, Sardegna and Sicily ("objective 1" bölgeleri) ve Abruzzo, Molise ve kuzey ve orta İtalya'daki diğer az gelişmiş bölgeler ("objective 2" bölgeleri) için geçerli bulunmaktadır.

Bu çerçevede ayrıca, yukarıda zikredilen nispi olarak az gelişmiş bölgelere yönelik olarak, 488/92 sayılı kanun çerçevesinde; madencilik, sanayi sektöründe faaliyet gösteren ve bilgi teknolojisi , Turizm Otelcilik , enerji

dağıtım hizmetleri, inşaat ve ticaret hizmetleri veren işletmelere yönelik olarak, Söz konusu kanun kapsamında üretime yönelik sanayi yatırımlarının % 20'sini aşmayacak şekilde verilen, arsa alımlarının %10'u, endüstriyel çevre etki değerlendirmesi faaliyetlerinin % 5'i, yeni teknoloji alımı faaliyetleri için hibe şeklinde nakit destekler mevcuttur.

Yatırımlar için verilen teşvik tedbirlerinde demir çelik, gemi inşa, otomotiv sanayi, sentetik elyaf gibi sektörler hassas sektörler olarak nitelendirilmekte ve söz konusu sektörler verilecek teşvikler AB yönetmeliklere gereği daha kısıtlayıcı kurallara ve Bölgesel bazda belirlenen yardım limitlerine tabi tutulmaktadır.

ARGE FAALİYETLERİNE YÖNEİK DESTEKLER:

Teknoloji üretimi ve Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi için tüm ülke çapında geçerli olan 'Teknolojik Buluşlar için Özel Fon hakkındaki 46/82 Kanun' kapsamında, mal ve hizmet üreten firmalar, konsorsiyumlar, bağımsız araştırma kuruluşlarının ve bölge idarelerinin oluşturdukları özel araştırma firmalarının yararlanabilecekleri 15 yıl vadeli düşük faizli kredi seklindeki destekler mevcuttur. Söz konusu destek programından otomotiv, elektronik, demir çelik, havacılık, kimya sanayi, makine otomasyon, tarım ve gıda sanayilerinde faaliyet gösteren firmalar yararlanabilmekte ancak KOBİ'ler için sektör kısıtlaması bulunmamaktadır.

Ar-ge Faaliyetlerini desteklenmesi için 140/97 kanun çerçevesinde (article 13) otomatik olarak işleyen vergi muafiyeti (Fiscal Bonus) uygulanmaktadır. İşletme ve yatırım büyüklüğüne göre değişiklik arz etmek üzere, Ar-Ge harcamalarının toplam maliyetinin %10-%30'unu aşmayacak şekilde vergi muafiyeti sağlanmaktadır.

KOBİ'LERE YÖNELİK DESTEKLER:

Yukarıdaki desteklerin yanı sıra münhasıran KOBİ'ler için geliştirilmiş çeşitli destek enstrümanları mevcuttur. Bunlardan en önemlilerini hibe şeklindeki istihdam yaratma desteği ve mesleki eğitim harcamalarının %90'ını kapsayan meslek içi eğitim desteği, Ar-Ge maliyetlerinin %50'sini kapsayan hibeler, %70'ini kapsayacak soft loan ve hibe şeklinde destekler, özellikle AB dışı ülkelere pazarlama faaliyetlerinin desteklenmesi için gerekli pazarlama programlarının geliştirilmesi faaliyetlerinin %85'ini kapsayan soft loan şeklindeki desteklerdir.

Kobilere Yönelik Destek Enstrümanları aşağıdaki kanunlar çerçevesinde yürütülmektedir. Söz konusu desteklerden AB'nin KOBİ tanımlamasına uygun nitelikteki küçük ve Orta Ölçekli Firmalar istifade edebilmektedir.

-Sabatini Law; KOBİ'ler için uzun vadeli yatırım malı destek kredisi

-Law 488/92; çeşitli sektörlerde yatırım harcamaları, istihdam ve arge harcamalarının desteklenmesi hakkında kanun

-Law 598/91; teknoloji gelişme ve çevrenin korunması yatırımlarına 7 yıl vadeli düşük faizli kredi

-Law 449/97; turizm ve ticaret alanında faaliyet gösteren KOBİ'lere yönelik vergi kolaylıkları

-Law 266/97; KOBİ'ler için oluşturulan Merkezi Garanti Fonu.

5. DIŞ TİCARET

İtalya'nın ihracatına bakıldığında ağırlıklı olarak makine, nakliye ekipmanı, metal ve kimyasallar gibi orta düzey teknoloji gerektiren ürünlerin olduğu görülmektedir. Bunun yanında gıda ve içecek, tekstil, kıyafet, deri,

ayakkabı, seramik gibi İtalyan küçük ve orta ölçekli işletmelerinin belkemiğini oluşturan emek yoğun ürünler de İtalya'nın ihracatında önemli yer tutmaktadır.

AB üyesi ülkelerin İtalya'nın ihracatında payı 2001 yılında % 60,5 iken yıllar içerisinde azalarak 2016 yılında % 55'e düşmüştür. Almanya İtalya'nın ihracatında birinci sırada yer almaktadır. 2016 yılında Türkiye, İtalya'nın en çok ihracat yaptığı ülkeler sıralamasında 11. sırada bulunmaktadır.

Ülkenin ithalat kalemlerinin başında ise ham petrol, petrol yağları ve gazları, otomotiv ve oto yan sanayi ürünleri, kimyasallar, ilaçlar, mineraller ve demirdışı metaller, makineler ve ekipmanları gelmektedir.

İtalya'nın ithalatında AB ülkelerinin payı % 60'dan fazladır. Almanya İtalya'nın ithalatında da birinci sırada yer almaktadır. 2016'da Türkiye, İtalya'nın ithalat yaptığı ülkeler arasında % 2 pay ile 13. sırada bulunmaktadır.

Tablo 1: İtalya'nın Dış Ticareti (1000\$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2012	501,528,851	489,104,116	990.632.967	12.424.735
2013	518,095,103	479,336,353	997.431.456	38.758.750
2014	529,528,733	474,082,559	1.003.611.292	55.446.174
2015	456,988,720	410,933,264	867.921.984	46.055.456
2016*	461,529,407	404,577,979	866.107.386	56.951.428
2017	503,053,928	451,415,535	954,469,463	51,638,393
2018	546,642,573	500,794,509	1.047.437,08	45,848,064

*Yansıma veri, Kaynak: Trademap

5.1. İTALYA'NIN İHRACATI

Tablo 2: İtalya'nın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP NO	GTİP AÇIKLAMA	2016	2017	2018	2017 - 2018 Değişim %	2018 Pay %
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	16.642.589	18.275.651	19.361.660	5,9	3,5
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	15.169.863	18.021.383	16.893.666	-6,3	3,1
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	10.517.594	14.512.126	16.772.644	15,6	3,1
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	12.517.507	13.656.120	15.319.053	12,2	2,8
4202	Deri ve kösele vb.den seyahat eşyası	6.511.886	7.455.051	8.606.332	15,4	1,6
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	7.242.399	7.583.643	8.209.041	8,2	1,5
6403	Balık (taze/soğutulmuş)	7.587.274	7.708.094	8.108.741	5,2	1,5

9403	Diğer mobilyalar vb. Aksam, parçaları	6.910.139	7.223.066	7.801.035	8	1,4
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	3.640.197	6.355.936	7.365.771	15,9	1,3
2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil)üzüm şırası	6.222.026	6.762.266	7.313.691	8,2	1,3
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	6.048.677	6.969.438	7.064.533	1,4	1,3
8422	Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. işler için makine, cihaz	5.894.848	6.349.041	6.960.748	9,6	1,3

Kaynak: Trade Map

İtalya'nın başlıca ihraç pazarları arasında Almanya, Fransa, ABD, İngiltere, İspanya, İsviçre, Belçika ve Polonya bulunmaktadır. Türkiye ise İtalya'nın ihracat yaptığı ülkeler sıralamasında yaklaşık 10.5 milyar dolar ile 10. sırada bulunmaktadır.

Tablo 3: Başlıca Ülkeler İtibari ile İhracatı (1000 \$)

Ülke	2016	2017	2018	2015-2016 Değişim %	2016 Pay %
ALMANYA	58.331.878	62.814.070	68.675.999	9,3	12,6
FRANSA	48.606.493	51.815.553	57.226.283	10,4	10,5
ABD	40.871.577	45.607.985	50.079.541	9,8	9,2
İSPANYA	23.203.485	26.093.775	28.370.750	8,7	5,2
BİRLEŞİK KRALLIK	24.874.825	25.869.666	27.679.745	7	5,1
İSVİÇRE	21.077.029	23.296.430	26.446.889	13,5	4,8
POLONYA	12.427.032	14.143.919	15.850.955	12,1	2,9
BELÇİKA	14.943.756	15.111.259	15.574.029	3,1	2,8
ÇİN	12.258.630	15.207.937	15.539.885	2,2	2,8
HOLLANDA	10.762.763	11.748.203	13.735.620	16,9	2,5

Kaynak: Trade Map

5.2. İTALYA'NIN İTHALATI

Tablo 4: İtalya'nın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP NO	GTİP AÇIKLAMA	2016	2017	2018	2017-2018 DEĞİŞİM %	2018 PAY %
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	27.480.864	31.186.725	32.461.584	4,1	6,5
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	18.893.126	26.098.437	32.502.230	24,5	6,5
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	14.414.346	15.135.436	16.027.121	5,9	3,2
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	12.372.165	15.636.336	19.441.580	24,3	3,9

8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	7.834.066	8.532.664	8.785.235	3,0	1,8
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	6.264.546	7.673.598	9.973.263	30,0	2,0
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	5.035.801	6.940.098	9.440.817	36,0	1,9
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	4.632.828	5.006.465	5.265.188	5,2	1,1
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	3.672.812	3.605.112	4.040.142	12,1	0,8
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	3.562.935	2.877.718	3.694.919	28,4	0,7
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	3.058.745	3.306.833	3.458.383	4,6	0,7
7403	Aritilmiş bakır, işlenmemiş bakır alaşımları	3.035.885	4.022.247	3.807.613	-5,3	0,8
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	2.920.140	3.223.170	3.498.617	8,5	0,7
6403	Ayakkabı; yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni vb. kösele	2.793.272	2.717.975	3.084.782	13,5	0,6
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	2.735.351	2.672.500	2.882.768	7,9	0,6
4202	Deri ve kösele vb. seyahat eşyası	2.615.359	2.883.460	3.478.893	20,6	0,7
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri- genişlik 600mm. fazla	2.503.971	3.395.773	3.935.165	15,9	0,8

Kaynak: Trade Map

İtalya'nın en fazla ürün ithal ettiği ülkeler Almanya, Fransa, Çin, Hollanda, İspanya ve Belçika'dır. 2016 yılında İtalya, Türkiye'den yaklaşık 8.26 milyar dolardan fazla ürün ve ürün grubu ithal etmiştir ve Türkiye bu rakamla listede 13. sırada yer alır.

Tablo 5: Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalatı (1000 \$)

ÜLKE	2016	2017	2018	2017-2018 DEĞİŞİM %	2018 PAY %
ALMANYA	65.794.412	73.734.529	83.069.351	12,7	16,6
FRANSA	36.020.327	39.636.929	43.184.563	9,0	8,6
ÇİN	30.194.171	32.020.375	36.326.954	13,4	7,3
HOLLANDA	22.305.297	25.398.869	27.044.050	6,5	5,4
İSPANYA	21.619.322	23.892.681	24.361.245	2,0	4,9
BELÇİKA	19.698.412	20.148.515	22.707.529	12,7	4,5
ABD	15.398.202	16.918.613	18.852.943	11,4	3,8
RUSYA	11.750.624	13.853.253	16.336.660	17,9	3,3
BİRLEŞİK KRALLIK	12.168.656	12.870.663	13.164.439	2,3	2,6

İSVİÇRE	11.731.621	12.623.271	12.945.953	2,6	2,6

Kaynak: Trade Map

6. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

6.1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI

İtalya, Avrupa Birliği ve Dünya Ticaret Örgütü'nün bir üyesidir ve Avrupa Para Birliği'ne katılmış bir ülkedir.

Avrupa Birliği'nin bir üyesi olarak, AB'nin üçüncü ülkelerle yaptığı anlaşmalara taraf olup Ortak Dış Ticaret politikasını uygulamaktadır. Bu çerçevede EFTA ülkeleri, merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleri, Akdeniz ülkeleri, Meksika, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Şili gibi AB'nin STA imzaladığı ülkelerle serbest ticaret anlaşması hükümleri geçerli olurken, AB'nin gelişme yolundaki ülkelere GSP mekanizması çerçevesinde uyguladığı tek taraflı taviz sisteminin yürürlüğü sürdürülmektedir.

6.2. TARİFELER VE DİĞER VERGİLER

6.2.1. Genel Olarak Gümrük Vergileri

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı gereğince 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren Türkiye ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında sanayi ürünleri ticaretinde Gümrük Birliği uygulaması yürürlüktedir. Bu suretle gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır.

Ayrıca, bazı istisnalar dışında (topluluğun Ortak Tarım Politikasına dahil olmayan tarımsal ürünler, yaş meyve sebze ürünlerine ait toplam 11 adet tarife pozisyonu, iç ve kabuklu natürel fındık, domates salçaları ve diğer domates konservesi) AB ülkelerine Türkiye'den ithal edilen tarım ürünlerinde de gümrük vergileri tamamen kaldırılmış bulunmaktadır.

Sonuç olarak, İtalya'ya diğer AB ülkelerinden (Norveç, İzlanda, İsviçre, Liechtenstein, Andorra ve San Marino dahil) ve Türkiye'den yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır. Diğer ülkelerden yapılan ithalat Avrupa Toplulukları Birleştirilmiş Gümrük Tarifesi'ne (TARIC) göre ortak gümrük tarifesi uygulanmakta, ithalatın alınan vergiler KDV oranları dışında aynı olmaktadır. AB'de yürürlükte bulunan gümrük vergilerine http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds/tarhome_en.htm adresinden ulaşmak mümkündür..

6.2.2. KDV ve Diğer Vergiler

İtalya'da pek çok üründe geçerli olan Katma Değer Vergisi standart oranı %21'dir. Ancak gıda ürünleri, su, gazete ve kitap, yolcu taşımacılığı, sosyal hizmetler ve konut, çevre temizliği için toplanan atık maddeler için %4 ve %10 olmak üzere indirilmiş oranlar uygulanmaktadır.

Kurumlar Vergisi:

İtalyan merkezli firmalar gerek İtalya'da gerekse İtalya dışında elde ettikleri gelirler açısından kurumlar vergisine tabiyken merkezi İtalya dışında bulunan firmalar sadece İtalya'da elde ettikleri gelirler üzerinden vergilendirilir. Kurumlar vergisi oranı %27,50'dir.

Bireysel Gelir Vergisi

İtalya’da artan oranlı kişisel gelir vergisi oranı uygulanmaktadır. Kişisel gelir vergisi oranı %23 ile %43 arasında değişmektedir.

6.2.3. Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

İtalya, ithal ürünlerde AB teknik mevzuatını uygulamaktadır. Söz konusu mevzuat, ürünlerin AB pazarına girişte tüketici sağlığı ve güvenliği ile çevrenin korunmasına ilişkin uyulması gereken zorunlulukları kapsamaktadır. Ürünlerin teknik mevzuata uygunluğu ithalat aşamasında kontrol edilebileceği gibi piyasa gözetimi yoluyla da denetlenebilmektedir.

Bu bölümde yer alan CE işareti, HACCP ve REACH uygulamaları hem AB içinde üretilen hem de AB’ye ithal edilen ürünleri kapsayan zorunlu sertifikasyon uygulamalarıdır. Bu suretle tarife dışı engellerden veya uygulanması zorunlu olmayan standartlardan farklı bir durum arz etmektedirler.

AB mevzuatı gereğince birçok makine, ekipman, elektrikli alet, oyuncak vb. ürünün İtalya’ya (veya herhangi bir AB ülkesine) ihracatı için üzerinde CE işareti bulunması zorunludur. AB ülkelerinde üretilen ürünlerin CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. AB pazarına ithal edilen ürünler içinse bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır. Ancak bu yasal zorunluluk uygulamada kaçınılmaz olarak üçüncü ülke üreticilerine yüklenmektedir. Başka bir deyişle, eğer ürün CE işareti taşıyor ise AB’deki ithalatçı bu zorunluluğu yerine getiremeyeceğinden söz konusu ürünü ithal etmeyecektir.

Gıdalar ürünleri için HACCP (Kritik Kontrol Noktalarında Tehlike Analizi Sistemi) zorunluluğu bulunmaktadır.

AB genelinde gıdalarla ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen EC 178/2002 sayılı düzenleme ile Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 yılı içerisinde yürürlüğe giren bu düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurulmuş ve gıda güvenliği konusundaki uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Düzenleme genel olarak Genel Gıda Yasası olarak bilinmekte olup, gıdaların izlenebilirliği konusunda da düzenlemeleri içermektedir (Madde 18). Genel Gıda Yasası’nın belirlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir..

7. TÜRKİYE İLE TİCARET

İtalya 2018 yılı itibarı ile Almanya ve Birleşik Krallık’ın ardından ülkemizin en çok ihracat gerçekleştirdiği 3. ülke konumundadır. Türkiye’nin İtalya’ya ihracatında en önemli ürün grubu otomotiv sanayi ürünleridir. Bunu dokumacılık ürünleri, makineler ve elektrikli makineler, tarım/gıda maddeleri izlemektedir. Türkiye’nin İtalya’dan gerçekleştirdiği 2018 yılı ithalatına bakıldığında ise makine ve elektrikli makineler, otomotiv, plastik ve plastikten ürünler, mineral yakıtlar ve mineral yağlar ilk sırada yer alan ürün gruplarını oluşturmaktadır.

Tablo 6: Türkiye’nin İtalya ile Dış Ticareti (1.000.000\$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2016	7.580,8	10.226,9	17.807,7	-2.646,1
2017/ (1-12)	8.473,5	11.360,6	19.834,1	-2.887,2
2017/ (1-11)	7.703,4	10.259,9	17.963,3	-2.556,5

2018/ (1-11)	8.827,0	9.417,3	18.244,3	-590,3

*Yansıma veri, Kaynak: Trademap

Tablo 7: Türkiye'nin İtalya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 \$)

GTİP No	GTİP Açıklama	2016	2017	2018	2017-2018 Değişim %	2018 Pay %
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	1.421.294	1.718.744	1.708.191	-0,6	17,9
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri- genişlik 600mm. Fazla	146.753	361.517	802.417	122	8,4
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	641.428	612.022	606.158	-1	6,3
802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	477.990	388.625	347.668	-10,5	3,6
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	269.172	284.657	303.159	6,5	3,2
8702	Toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlar	119.318	147.624	207.562	40,6	2,2
8701	Traktörler	77.754	100.389	181.862	81,2	1,9
7413	Bakırdan ince, kalın, örme vb. Halatlar (elektrik-izole hariç)	71.990	94.604	118.096	24,8	1,2
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	104.585	102.582	111.485	8,7	1,2
5205	Pamuk (dikiş hariç) ipliği (ağırlık; =>%85 pamuk) (toptan)	96.840	105.845	108.528	2,5	1,1
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	98.137	121.638	106.398	-12,5	1,1
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	109.977	95.247	94.388	-0,9	1
6006	Diğer örme mensucat	81.919	96.645	92.531	-4,3	1
8450	Çamaşır yıkama makineleri	94.353	91.129	87.265	-4,2	0,9
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	78.341	84.537	85.276	0,9	0,9
6004	Diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik=>%5)	104.143	104.607	81.957	-21,7	0,9
8415	Klima cihazları-vantilatörlü, ısı, nem değiştirme tertibatlı	17.922	30.165	79.090	162,2	0,8
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	61.394	77.183	78.619	1,9	0,8
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	67.251	78.801	75.249	-4,5	0,8
2529	Feldispat; lösit; nefelin ve siyenit nefelin; florspat	58.416	63.213	74.316	17,6	0,8

Kaynak: Trade Map

Türkiye'nin İtalya'dan gerçekleştirdiği ithalata bakıldığında makine ve elektrikli makineler % 38, otomotiv % 9,6, plastik ve plastikten ürünler % 6,5, mineral yakıtlar ve mineral yağlar % 4 pay ile ilk sırada yer alan ürün gruplarını oluşturmaktadır.

Tablo 8: Türkiye'nin İtalya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1 000 \$)

GTİP No	GTİP Açıklama	2016	2017	2018	2017-2018 Değişim %	2018 Pay %

2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	385.750	600.102	612.043	2,0	6,0
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	576.880	605.777	524.896	-13,4	5,2
8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	316.809	317.304	270.341	-14,8	2,7
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	200.327	254.401	261.440	2,8	2,6
8803	Balon, hava gemisi, planör vb. diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	101.862	195.245	230.257	17,9	2,3
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	212.518	213.097	223.524	4,9	2,2
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	248.792	257.459	206.337	-19,9	2,0
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	217.524	173.677	183.868	5,9	1,8
8903	Yatlar, diğer eğlence ve spor teknesi; kürekli kayak, kano	1.462	491.054	174.968	-64,4	1,7
8422	Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. işler için makine, cihaz	179.472	197.980	167.572	-15,4	1,6
8407	Alternatif-rotatif kıvılcım ateşlemeli, içten yanmalı motorlar	99.959	130.553	153.086	17,3	1,5
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar	168.965	122.950	109.975	-10,6	1,1
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatorleri	105.187	112.724	109.099	-3,2	1,1
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	219.793	193.733	91.387	-52,8	0,9
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	76.522	91.329	90.378	-1,0	0,9
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	105.942	111.636	89.691	-19,7	0,9
8483	Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	83.749	87.485	88.511	1,2	0,9
8474	Toprak, taş, metal cevheri vb.aAyıklama, eleme vb. için makineler	67.460	74.186	86.596	16,7	0,9

Kaynak: Trade Map

8. BURSA İLİNİN İTALYA İLE DIŞ TİCARETİ

2016 yılında , Bursa ilinden İtalya'ya 1.6 milyar dolara yakın ihracat gerçekleştirilirken, İtalya'dan ithal ettiğimiz ürünlerin değeri 1.46 milyar dolar olmuştur.

2017 Ocak ayı baz alındığında, Bursa'da İtalya sermayeli 46 firma bulunmaktadır.

Uludağ İhracatçı Birlikleri'nin 2016 yılı verilerine göre ise Bursa'dan İtalya'ya ihracat yapan firmaların sayısı 540'dır.

Tablo 9: Bursa İlinin İtalya ile Dış Ticareti (\$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2016	1.595.560.960	1.461.262.896	3.056.823.856	134.298.064
2017	1.659.921.972	1.521.449.669	3.181.371.641	138.472.303

2018	1.590.148.182	1.260.961.503	2.851.109.685	329.186.679
2019*(İLK 2 AY)	81.486.287	58.948.831	140.435.118	22.537.456

Kaynak: TÜİK, 2017 verileri geçicidir.

9. İKİ ÜLKE ARASINDAKİ ANLAŞMA VE PROTOKOLLER

ANLAŞMA ADI	İMZA TARİHİ
Ekonomik, Endüstriyel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması	16.12.1976
Ekonomik, Sanayi ve Teknik İşbirliği Karma Komisyonu VI. Dönem Mutabakat Zaptı	14.12.1989
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	27.07.1990
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	22.03.1995

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, Anlaşmalar Genel Müdürlüğü

10. PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER

10.1. TÜKETİCİ TERCİHLERİ

Ülkede bölgesel ekonomik ve kültürel farklılıklar, tüketicilerin satın alma davranış ve alışkanlıklarının yanı sıra dağıtımçıların satın alma kararları ile pazarlama tekniklerini de etkilemektedir.

Tüketicilerin %70'e varan önemli bir bölümü gıda ürünlerinin etiketlerini okumaktadır.

Tüketici harcamalarının bileşik ortalama yıllık büyümesinin 2010-2020 yılları arasında % 1,2 olması beklenmektedir. Ancak bu artışın talepteki artıştan ziyade fiyatlar genel seviyesindeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir.

İtalyanların çoğunluğu geleneksel süpermarket ve sokak pazarlarında alışveriş yapmaktadırlar. Son dönemde yaşanan ekonomik krizden etkilenen İtalyan tüketiciler tutumlu harcama kültürü edinmişlerdir. Bu sebeple, tüketiciler indirimli marketlerden alışverişe yönlenmiştir. Marketlerin kendi isimleri ile pazarladıkları daha ucuz olan "private label" ürünlere olan talebin arttığı görülmektedir. Lüks ürün satışları bu süreçten olumsuz olarak etkilenmektedir.

Bununla beraber, orta ve uzun vadede mali durumları düzeldikçe İtalyan tüketicilerin eski tüketim alışkanlıklarına dönmesi beklenmektedir. Bu durum da markalı ürünlerin İtalyan pazarında orta ve uzun vadede daha çok tercih edileceğini göstermektedir. 2015 yılından itibaren beklenen iyileşme tüm tüketim sektörlerine olumlu yansıyacaktır.

Son dönemde İtalya'da hipermarket ve süpermarket sayısında artış olmuştur. Ürün çeşitliliği ve uzun çalışma saatleri sebebiyle tüketiciler tarafından gittikçe daha fazla tercih sebebi olan süpermarketler ayrıca internet üzerinden alışveriş seçeneği de sundukları için özellikle genç tüketiciler için uygun fırsatlar sunmaktadır.

Ayrıca, İtalyan tüketiciler için son dönemde gerek yemek gerekse yemek dışı tüketim ürünlerinde sağlıklı yaşam önem kazanmaktadır. Tüketicilerin son dönemde ülkede yaşanan kriz sebebiyle alım güçleri azalmış olsa da sağlıklı yaşam arzuları gün geçtikçe arttığı için spor malzemelere, sağlıklı yaşam, spor ve fitness

salonlarına olan talep artmaktadır. Buna ilaveten, obezite sorunları yaygınlaştığı için diet ürünlerine, Ülkedeki yaşlı sayısının artmasıyla vitaminlere, yaşlılık karşıtı kozmetik ürünlerine ve saç kaybına karşı kozmetik ürünlerine talepte de artış görülmektedir.

Hazır giyim ve ayakkabı sektöründe genç İtalyan tüketicilerde rahatlık ön plana çıkmaya başlamıştır. Modayı takip etme isteği daha çok yaşlı tüketicilerde görülmektedir. Ayrıca, genç neslin çalışma hayatının yoğunluğu ve uzun çalışma saatleri giyimde de internet üzerinden alışveriş alışkanlığında artışa sebep olmaktadır.

10.2. AMBALAJ, PAKETLEME VE ETİKETLEME

Ülkede AB tarafından belirlenen zorunlu ve isteğe bağlı etiketleme kurallarının yanı sıra ulusal düzeyde isteğe bağlı etiketleme kuralları da uygulanmaktadır. Bu nedenle etiketleme ve belgeleme yükümlülüklerine ilişkin mevzuatın karmaşıklığı ve sık sık değişmesinden dolayı nakliye öncesinde ithalatçılardan uygun belgeleri talep etmek faydalı olacaktır.

AB belirli ürünlerin standart miktarda ambalajlanması için düzenleme yapmıştır. 80/232/EC no'lu Konsey Direktifi ürün ambalajlarının sahip olması gereken boyutları düzenlemektedir. İlgili direktife

www.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31980L0232:EN:HTML adresinden ulaşılabilir.

10.3. KAMU İHALELERİ

İtalya'da kamu ihalelerine iştirak eden Türk firmaları, ülkemizin DTÖ Anlaşması çerçevesindeki Kamu Alımları Anlaşmasına taraf olmaması nedeniyle AB mevzuatında üçüncü ülke tedarikçilerine uygulanan bazı kısıtlamalardan etkilenmektedir. Özellikle altyapı, su, elektrik ve telekom şebekelerinin inşa ve tedarik ihalelerinde AB mevzuatı çerçevesinde İtalyan kanunlarında da uygulanan % 50 yerli tedarik kriteri uygulanmaktadır.

Ayrıca, kamu ihaleleri verilmesine ilişkin usul ve esaslar AB direktifleri çerçevesinde hazırlanmış 11.02.1994 tarih ve 109 sayılı Kamu İhaleleri Çerçeve Kanunu ile belirlenmiştir. Söz konusu kanun 1999'da yürürlüğe giren uygulama esasları ve 2000 yılında yürürlüğe giren 554 sayılı uygulama kanunu ile bazı değişikliklere uğramıştır. Söz konusu mevzuat AB'nin belirlediği limit olan 5 milyon avronun altındaki ve üstündeki tüm iş ihalelerine uygulanmaktadır.

Bunun yanı sıra eyalet ihale kanunları ve konuya ilişkin belediye yönetmelikleri de uygulanmaktadır. Teknik spesifikasyonlar konusunda eyaletlerin münferit düzenlemeleri özellikle dikkate alınmalıdır. Hizmet ve tedarik ihalelerinde AB sınırı 200 bin avro olup ihalenin bakanlıklar tarafından açılması halinde bu sınır 130 bin avrodur. Söz konusu ihaleler AB limitinin üstünde ve altında olmalarına göre farklı mevzuata tabi bulunmaktadır.

Bu çerçevede, ihalelerin kamuya duyurulmasında takip edilen prosedür de farklılaşmaktadır (7.5.2003 tarih ve 520 sayılı yazımızda açıklanan esaslar çerçevesinde yayımlanmaktadır). İtalya'da Kamu ihalelerinin serbest rekabet koşulları ve AB hukuku çerçevesinde idaresini sağlamak Kamu İhaleleri Gözetim Otoritesi (Autorita Vigilanza Dei Lavori Pubblici)'nin yetkisindedir.

Kamu ihalelerine katılabilmek için yetkilendirme kuruluşları birliğinden SOA (Societa' Organismi di Attestazione) yeterlilik belgesi alınması gerekmektedir. 150 bin avronun üzerindeki ihalelere katılabilmesi söz konusu belgenin alınması ve yetkilendirilmiş şirket statüsüne sahip olunmasını gerektirmektedir. Kamu ihalelerine girme yeterliliğine sahip firmaların ülke ve eyaletler düzeyinde kaydı tutulmaktadır.

SOA tarafından yeterliliğin belgelendirilebilmesi için firmaların, UNI CEI EN 45000 normuna akredite kuruluşlardan UNI EN ISO 9000 normlarına uygun kalite sistemini haiz olduğunu belgelendirmesi gerekmektedir.

Şirketler için genel kategori, ihtisaslaşmış işler, inşaat işleri, proje ve inşaat hizmetleri sınıflandırmaları bazında yeterlilik verilmekte, her bir sınıf ayrıca meblağ ve seviyelerine göre alt kategorilere ayrılmaktadır. SOA tarafından verilen yeterlilik belgelerinin süresi 3 yıldır. Söz konusu belgelendirme faaliyetleri Kamu İhalesi Otoritesinin iznine tabidir. Kontrol otoritesi izin verdiği şirketlerin listesini yayınlar.

150 bin avronun altındaki ihaleler için kayıt şartı olmayıp genel mevzuata tabidir. İtalya'da mevcut 20 bölge idaresi ve bakanlıklarca inşaat, hizmet ve tedarik olmak üzere, çeşitli sektör ve konularda çok sayıda ihale açılmaktadır. Söz konusu ihalelerle tüm bilgilerin aşağıdaki internet sitelerinde yer alan veri bankalarından güncel bir biçimde ücretsiz olarak takip edilerek bilgi edinilmesi mümkün bulunmaktadır.

11. İTALYA'DA 2017 YILINDA MİLLİ KATILIMDA DEVLET DESTEĞİ OLAN FUARLAR

- ❖ **Fuar Adı:** MICAM SHOEVENT
Tarih: 15 - 18 EYLÜL 2019
Yer: Milano
Sektör: Ayakkabı
Organizatör: İTKİB
- ❖ **Fuar Adı:** LINEAPELLA
Tarih: 2 – 4 EKİM 2019
Yer: Milano
Sektör: Doğal ve Suni Deri Kimyasalları, Yan Sanayi
Organizatör: İTKİB
- ❖ **Fuar Adı:** MADE EXPO 2019
Tarih: 13 – 16 MART 2019
Yer: Milan
Sektör: Yapı ve İnşaat
Organizatör: LADİN
- ❖ **Fuar Adı:** COSMOPROF WORLDWIDE
Tarih: 14 – 17 MART 2019
Yer: Bologna
Sektör: Kozmetik ürünleri, Parfümeri, Kişisel Bakım Ürünleri
Organizatör: İMMİB
- ❖ **Fuar Adı:** AUTOPROMOTEC
Tarih: 22 – 26 MAYIS 2019
Yer: Bologna
Sektör: Otomotiv
Organizatör: UİB

12. İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

12.1. GENEL BİLGİLER

İtalyanların büyük çoğunluğu iyi İngilizce konuşamamaktadır. Bu nedenle iş görüşmesi sırasında firmaların tercüman bulundurması gerekebilir.

Kartvizitlerin bir tarafının Türkçe veya İngilizce diğer tarafının ise İtalyanca olmasına önem verilmektedir.

İtalyan iş kültüründe "dakik olma" birincil önem verilen bir konu değildir. Yine de ziyaretçi olarak görüşmelerde zamanında bulunmak iyi bir davranış olacaktır. Ancak İtalyanların görüşmeye gecikebileceklerini her zaman göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

Yaz tatili ve resmi tatil günlerinden mutlaka haberdar olunması gerekmektedir. Birçok firma Ağustos ayının büyük bölümünde kapalıdır. Çoğu ülkeden daha fazla resmi tatile sahip olan İtalya'da iş ziyaretlerinin bu dönemlere rastlamaması önem taşımaktadır.

12.2. PARA KULLANIMI

İtalyan lirası (Lire), İtalya'nın resmî para birimi olarak avroya geçmesiyle birlikte (2002 yılı) 1936,27 İtalyan lirası, 1 avro olacak şekilde değişim yapılmaya başlanmıştır. Hala Avro (€) kullanılmaktadır.

12.3. PASAPORT VE VİZE İŞLEMLERİ

Ülkeye girişte, Avrupa Birliği vatandaşları için pasaport ya da nüfus cüzdanı yeterlidir. Diğer ülke vatandaşlarından istenilen belgeler, yasal geçerlilik taşıyan bir pasaport ve İtalyan Büyükelçiliği veya konsolosluklarından alınmış geçici giriş veya oturma vizeleridir.

Vize uygulamasının olmadığı ülke vatandaşları için 90 günü aşmamak ve çalışmamak kaydıyla geçici giriş hakkı mevcuttur.

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir.

Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri ise 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla, anılan ülkeye yapacakları seyahatlerinde vizeden muaftır. (Vatikan için de geçerlidir).

İtalya'ya giriş vizelerinin türü, mevzuatı ve şartları ile ilgili genel bilgiler, İtalyan Dışişleri Bakanlığının (http://www.esteri.it/visti/index_eng.asp) sitesinde mevcuttur.

Vize talebinin sunulması:

İtalya'nın Ankara Büyükelçiliğinde vize talebinde bulunmak isteyen ve Büyükelçiliğin konsolosluk sorumluluk bölgesinde (Ankara, Kütahya, Eskişehir, Düzce, Bolu, Zonguldak, Bartın, Karabük, Kastamonu, Çankırı, Kırıkkale, Kırşehir, Yozgat, Nevşehir) ikamet eden Türk ve Yabancı vatandaşlar, önceden randevu almaksızın, IDATA Ankara (telefon: +90 312 466 74 64, faks: +90 312 466 74 65) (<http://www.idata.com.tr/tr/>) şirketinin sunduğu hizmetlerden faydalanabilir ve bilgi edinebilir.

IDATA, vize taleplerini kabul etmekle yetkilendirilmiş özel bir şirkettir. Vize taleplerinin değerlendirilmesi ve karara bağlanması Büyükelçiliğinin yetkisindedir.

Bunun yanı sıra kullanıcılar, Büyükelçiliğinin Vize Bölümüne doğrudan vize başvurusunda bulunmak ya da bilgi edinmek için, visti.ambankara@esteri.it elektronik posta adresinden randevu alabilirler. İtalyan ve AB vatandaşlarının aile fertlerinin doğrudan Büyükelçilikten randevu almaları gerekmektedir.

Vize talebinin ücretlendirilmesine dair idari harç bedeli, vize talebinin ibrazı anında Türk Lirası cinsinden ve nakit olarak ödenmelidir. Beher vize türüne ait mevcut tarifeler (http://www.esteri.it/visti/costi_eng.asp) linkinden öğrenilebilir.

Vize talebinin, öngörülen seyahat tarihinden asgari üç hafta öncesinden yapılması tavsiye olunur. Vizenin tanzimi ortalama olarak 10 (on) iş gününde yapılabilmektedir; ancak bu süre, talep edenin tabiiyetine, sezon yoğunluğuna ve talep edilen vize türüne göre değişiklik sergileyebilmektedir.

12.4. RESMİ TATİLLER VE ÇALIŞMA SAATLERİ

Çalışma saatleri hafta içi 5 gündür. Bazı özel işletmeler cumartesi günleri yarım gün çalışmaktadır. Çalışma saatleri hafta arası 09:00-13:00 ile 14:00-18:00 saatleri arasındadır. Bankalar ise 08:30-13:30 ile 14:30-15:30 arasında hizmet vermektedir. İtalya'daki büyükelçiliğimizin çalışma saatleri 09.00-12.30, 13.30-18.00 olarak düzenlenmiştir.

İtalya'da çalışanların büyük bir kısmı ağustos ayında yıllık izin kullanmaktadır. Bu ay süresince resmi dairelerin ve özel işyerleri az sayıda görevliyle çalışmakta, bazı özel işyerleri ise tamamen kapanmaktadır.

12.5. YEREL SAAT

İtalya konumu, Greenwich, Londra, İngiltere konumundan 1 saat ileride yer almakta olup, Türkiye'nin 2 saat gerisindedir.

12.6. HUKUKİ YAPI

İtalyan piyasası, hukuki yapı sebebiyle pazara yeni girecekler için karmaşık ve bazı durumlarda şeffalıktan yoksundur.

Küçük aile şirketlerinin hakimiyeti, bölgesel farklılıklar ve eşitsizlikler, ticari faaliyetlerde ilave güçlükler yol açabilmektedir.

İtalyan pazarına girebilmenin ön koşulu İtalyan firmalarla işbirliği yapmak ve ortak hareket etmektir. Doğru İtalyan ticaret ortağını bulmak, İtalya'da ticari bir faaliyet kurmanın en önemli bölümünü oluşturmaktadır. İdeal İtalyan ortak halihazırda iletişim ağlarına sahip olmalı ve yerel ticari ve yasal uygulamalardan iyi anlamalıdır. Teknik ürünler için, potansiyel ortağın, İtalyan tüketicilere satış sonrası hizmet sunabilecek kapasitede olması da büyük önem taşımaktadır.

Özellikle küçük ölçekli şahıs firmaları ile olan alacak tahsilatlarının hukuki sürecin uzun olmasından dolayı imkansız hale gelmesi ve sıkça görülen şirket dolandırıcılıklarından korunmak için yeni bir firmayla (özellikle Güney İtalya'daki firmalar) bağlantı kurulma aşamasında titizlikle araştırılmalı ve ödeme şekli için güvenilir kanallar tercih edilmelidir.

Şirket kurma prosedürünün uzun olması, çalışma ve oturma müsaadelerinin alınması süreçlerinin çok uzun olması, bürokrasinin ağır işleyişi gözönünde bulundurularak, özellikle şube ve temsilcilik açılmasına karar verilmesi durumunda güvenilir bir hukuk firması ile işbirliği yapılması büyük önem taşımaktadır.

İtalya ile ticari ilişkilerin acente ve distribütörlük şeklinde sürdürülmesinde fayda bulunmaktadır. Acente ve temsilcilik ofisleri İtalyan kanunlarına göre yurt dışındaki şirketin uzantısı olarak algılanmakta ve yalnızca İtalya’da kazandıkları gelir üzerinden vergiye tabi tutulmaktadır. Gelir ve karların ana şirkete transferinde herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

13. SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YANLAR • Çok çeşitlendirilmiş ihracat sektörü • Güçlü endüstri ve üretim yeri • Moda, sanat, tasarım konularında oldukça iyi okulların ve bireylerin bulunması • Ar-Ge'ye verilen önem ve benzersiz ürünlerin oluşturulması - İnovasyon • Güçlü yerli – yabancı yatırımcı tabanı	ZAYIF YANLAR • Yüksek maaşlı çalışanların bulunduğu ülke • İşsizlik probleminin çözülmemesi (2016 yılında da % 11,7) • Kurumlar üzerinde yüksek mali baskı • Büyüyen politik borçlanma • Lüks pazara hitap etmesi • Bölgesel farklılıklar
FIRSATLAR • En iyi turizm ülkelerinden biri olmaları (insan - ürün ve pazar çeşitliliği) • Yeni ürün ve fırsat pazarları • Düşük özel kurumlar borç yükü • Yatırım yapılabilecek ülkeler arasında olmaları (S&P kredi notu BBB) • Üretim ve teknolojide inovatif ve kalifiye olmaları	TEHDİTLER • Euro kaynaklı problemler • Avrupa Birliğinde gelişmekte olan diğer ülkelerin rekabetçi yapıları • Yüksek kamu borcu • Kırılgan bankacılık sistemi

14. YARARLI ADRESLER

T.C. İTALYA ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Adres: Atatürk Bulvarı n. 118 06680 Kavaklıdere Ankara

Telefon: +90 312 457 42 00 (santral)

Fax: +90 312 457 42 83 (vize bölümü)

E-posta: www.ambankara.esteri.it

MİLANO TİCARET ATAŞELİĞİ

Adres: Turkish Consulate General Office of the Commercial Attache V.C. Battisti 8 20122 MILANO

Telefon: +39 02 545 6832

Fax: +39 02 545 6325

E-posta: milano@ekonomi.gov.tr

ROME TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Adres: Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor Viale Pasteur 77/8, 00144 EUR, ROME / ITALY

Telefon: +39 06 / 592 23 34

Fax: +39 06 / 591 79 84

E-posta: roma@ekonomi.gov.tr

İTALYAN TİCARET ODASI DERNEĞİ

Adres: Mesrutiyet Caddesi No:75 , 34430 Tepebasi – İstanbul – TURKIYE

Telefon: +90 212 244 22 68

Faks: +90 212 252 58 85

E-posta: cciist@cciist.com

ITALIAN TURKISH ASSOCIATION

Adres: Piazza Castello 19, 20121 Milano

Telefon: -

Faks: -

E-posta: info@italianturkish.org

ITALY FOREIGN OFFICE

Adres: Piazzale della Farnesina, 1000135 Rome

Telefon: (+39) 06.3691. 8899

Faks: (+39) 06 3236210

Web: http://www.esteri.it

15. KAYNAKÇA

1. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi – www.ekonomi.gov.tr
2. Trademap – www.trademap.org
3. TUIK – Türkiye İstatistik Kurumu
4. <http://www.coface.com/Economic-Studies-and-Country-Risks/Italy>
5. Uludağ İhracatçı Birlikleri